

HANDLÄGGNING VID STÄMBANDSINJEKTION

Allmän beskrivning

Normalt bildas rösten genom att stämbandets sluter (sluter) och att stämbandskanterna sätts i vibration då luften från lungorna passerar mellan dem. Om ett stämband är förlamat eller har minskad volym (atrofiskt) av något skäl uppstår ofullständig kontakt (glottisinsufficiens) och luftläckage med en svag, läckande röst till följd. En viss tendens till felsväljning och sämre kraft i hoststöten kan också uppstå.

Det förlamade eller atrofiska stämbandet kan behandlas med en stämbandsinjektion. Stämbandet injiceras med ett ämne som fyller ut defekten och ger en bättre stämbandsslutning. Under senare år har nya material utvecklats för injektion. Dessa förekommer naturligt i bindväven tex. i stämbandets. Ämnet hyaluronan (hyaluronsyra) utvinns ur tuppkammar och är en biologisk substans som är lika hos alla djurarter. Materialet används sedan länge vid ögonoperationer (starr), inom ortopedin (ledinjektioner), samt plastikkirurgin (behandling av ärr och rynkor).

Behandling

Du behöver inte fasta före behandlingen utan rekommenderas äta normal frukost på morgonen. Före behandlingen görsett öron-, näs och halsstatus. Stämbandets undersöks med videostroboskopi, röstinspelning på band och datoranalys av röstfunktionen. Injektionen görs vanligen i lokalbedövning. Om särskilda skäl föreligger sker injektionen i narkos.

Slemhinnorna i näsa, svalg, struphuvud inklusive stämband bedövas. Injektionen sker via munnen med en böjd nål under samtidig videofilmning av stämbandets, eller via näsan med ett videoendoskop med arbetskanal. I vissa fall kan injektionen göras via en nål som förs in i stämbandet genom huden på halsens framsida.

Efter injektion i lokalbedövning får Du stanna kvar för observation 30 min på mottagningen och kan därefter gå hem. Man kan äta normal kost efteråt när bedövningen släppt. Total röstvila krävs inte, men försiktighet med rösten rekommenderas de första dagarna efter injektionen (undvik långvariga samtal, tal i buller, rop eller skrik).

Uppföljning sker med telefon återbesök på 4-6 veckor. Om besvären kvarstår efter den första injektionen i form av läckande röst kvalitet och slutningsdefekt finns möjlighet att ge en andra injektion tidigast efter ca en månad. Proceduren är identisk med den beskrivna.

Komplikationer

I sällsynta fall kan en mindre blödning uppstå i stämbandet efter injektion, men denna resorberas med tiden. En viss svullnad kan uppstå i stämbandskanten direkt efter

Katarina Olofsson, docent, överläkare i foniatri

injektionen med lokalt obehag (sveda eller tjockhetskänsla) och en förändring i röstklngen (strävhet). Detta är också övergående.

Alternativ behandling

Stämbandsförlamning (eller atrofi) kan även behandlas med operation utifrån (sk thyreoplastik). Vid denna operation inläggs ett material (vanligen silikonprotes eller Gortex) via en lucka i sköldbrösket i höjd med stämbandet. Inlägget fixerar det defekta stämbandet närmare mitten (medialiserar). Denna operation görs vanligen i lokalbedövning på en operationsavdelning. Patienterna kvarstannar 1 dag på sjukhuset efter operationen som medför ett litet ärr på halsen vid struphuvudet.

Källa: Samarbete med ÖNH Karolinska sjukhuset, Solna